

Publicatiedatum: 9-5-2007

Gegevens CBS over werk niet volledig

FRANK CÖRVERS EN WIEMER SALVERDA

Als ingezetene van een vrij land als Nederland bepaal je zelf of je werkzaam bent of werk zoekt. Maar het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) maakt uit of je ook als zodanig wordt geregistreerd. Met deze paternalistische houding publiceert het CBS bijna wekelijks over de ontwikkeling van de beroepsbevolking en de werkloosheid.

Voor het CBS geldt dat de beroepsbevolking uitsluitend bestaat uit personen die per week minimaal 12 uur werk hebben of zoeken. Daardoor vallen in Nederland ongeveer één miljoen mensen die voor minder dan twaalf uur per week werken of werk zoeken buiten de boot.

Dat is ten onrechte, want hoewel zij belangrijke productieve arbeid verrichten, tellen ze niet mee voor de beroepsbevolking.

Twee voorbeelden:

- zo zijn er veel vrouwen die in zorginstellingen voor twee uur per dag schoonmaakwerk verrichten. Ziekenhuizen zouden grote hygiëneproblemen ondervinden als een grote groep van deze kleine deeltijders niet meer zou komen opdagen;

- ten tweede wordt in de horeca veel gebruikgemaakt van studenten in kleine deeltijdbanen. Studenten zijn relatief goedkoop en heel goed inzetbaar in de bediening. Overigens verdringen deze studenten voor een belangrijk deel de laagopgeleiden, die daardoor minder kansen hebben op de lokale arbeidsmarkt van universiteitssteden. Het verschijnsel is van direct belang voor arbeidsmarktanalyse en -beleid, maar in de huidige arbeidsstatistieken van het CBS blijft het buiten beeld.

De houding van het CBS ten aanzien van de uitsluiting van personen uit de beroepsbevolking is niet alleen paternalistisch, maar ook provinciaals. In andere landen is het, in overeenstemming met internationaal afgesproken definities, voldoende om één uur per week betaalde arbeid te hebben of te zoeken. Volgens de internationale definitie is de

beroepsbevolking in Nederland ongeveer 1 miljoen personen groter dan de 7,4 miljoen die wij volgens de Nederlandse definitie hebben. Het effect is groter dan in enig ander land.

Internationaal valt ook het werkloosheidpercentage veel lager uit - 3,9 procent in 2006, tegen 5,5 procent met de twaalfuursgrens van het CBS. Omdat Nederland een buitenbeentje is bij de definitie van de werkloosheid en de beroepsbevolking, zijn de meeste CBS-gegevens onbruikbaar voor internationale vergelijkingen. En daarmee ook voor de internationale beleidsdiscussie, de fameuze Lissabon-doelstellingen. Ze sluiten bovendien niet aan op andere gegevens van het CBS over de Nederlandse economie.

Wie snel een actueel, gedetailleerd en vergelijkbaar beeld wil krijgen van de krapte op de arbeidsmarkt en het beschikbare arbeidspotentieel in de verschillende landen, heeft in Nederland een probleem. Dat geldt niet alleen voor beleidsmakers en onderzoekers, maar ook voor andere gebruikers van statistieken. Denk aan uitzendbureaus die internationaal opereren of humanresources-managers van multinationals. Het CBS verzamelt alle gegevens wel volgens de internationale maatstaven maar laat ze in de nationale

publicaties en persberichten domweg links liggen.

Wij stellen voor dat het CBS vanaf nu systematisch over alle personen die vanaf één uur per week werken of werk zoeken alle beschikbare details publiceert. Dus: leeftijd, geslacht, beroep, wekelijkse uren, bedrijf, opleiding, noem maar op. Die details dienen ook ter beschikking te komen over eerdere jaren, zodat analyses van de ontwikkelingen van de beroepsbevolking over de tijd mogelijk worden.

Indien de regering of andere belanghebbenden een andere definitie willen gebruiken, bijvoorbeeld volgens de twaalfuursgrens, dan kunnen ze die zelf samenstellen of het CBS apart vragen dat te doen. Op deze wijze wordt recht gedaan aan iedereen die betaalde arbeid verricht, en worden internationale vergelijkingen mogelijk gemaakt.

Frank Cörvers is hoofdonderzoeker bij ROA, Universiteit Maastricht. Wiemer Salverda is directeur AIAS van Universiteit van Amsterdam.

Copyright (c) 2007 Het Financieele Dagblad
